

Plataformes veïnals: una alternativa

✉ Roger Costa

/redaccio@setmanaridirecta.info/

En alguns barris l'associació de veïns ha perdut el caràcter reivindicatiu i això ha propiciat l'aparició de plataformes o col·lectius veïnals que

n'han recollit el testimoni. Aquests han protagonitzat les reivindicacions. Mentrestant, el paper de les associacions de veïns ha estat divers i sempre

tenint en compte les característiques pròpies de cada barri. Tot i això, es donen processos similars. Aquí tenim una mostra de la situació en set loca-

litzacions de l'àrea de Barcelona: la Barceloneta, la Mina, Bon Pastor, Trinitat Vella, el Raval, el Forat de la Vergonya i Esplugues de Llobregat.

Falta d'interès pels problemes reals al Raval

✉ Pablo Cagalello. Veí del barri del Raval.

La situació del Raval respecte a l'actuació de les AAVV és molt difusa. A primer cop d'ull són quasi imperceptibles i semblen limitar les activitats a unes poques cites obligades. Hi ha la Taula del Raval, desactivada arrel del presumpte *Cas Raval* (veure documental *De nens* de J. Jordà). La més coneguda és l'AAVV del Raval, que inclou associacions generalment dominades per comerciants tradicionals. Administra un volum important de subvencions i compta amb un local nou i una emissora de ràdio. Destaca la seva activitat immobiliària, a través de la cooperativa El Teu Barri, com la promoció de pisos de l'Illa Robador. Més recentment, ha aparegut la Fundació Tot Raval —formada per comerciants, associacions amb fins socials i ONG— que és afí a l'Ajuntament. Sembla que la seva funció és ser l'aparador modern de la gestió pública-privada de la vida social. En general, el panorama és desolador, tant per la falta de representativitat i d'interès en els problemes reals del barri com per l'actitud d'embutxacar-se subvencions a canvi de recolzar les actuacions del govern.

Privatització de l'Associació de Veïns de la Trinitat Vella

✉ Juan Espín, Plataforma Vecinal de Trinitat Vella.

La Plataforma Vecinal de Trinitat Vella neix després del desallotjament de Kan Mireia i està integrada per gent del Centre Social, afectades pels PERIs, comerciants, persones jubilades i immigrades. També s'hi troba gent indignada per la política de l'AVV que —vinculada als interessos de l'Ajuntament i del PSC— potencia la privatització dels parcs i dels equipaments, monopolitza la informació i desmobilitza el barri. La Plataforma es va presentar a les eleccions de l'AVV (març de 2007). El president, Luis Edo, va prohibir la candidatura perquè “estava fora de termini”, una declaració sobre un fet gens real. Per evitar un referèndum dictatorial la Plataforma va impugnar les eleccions. Després de mesos de burocràcia legal va retirar la demanda. La junta de l'AVV —obrant amb mala fe— va aconseguir que la Plataforma hagués de pagar les despeses del seu advocat (5.128 euros). Seguidament va expulsar els socis que l'incomodaven i va canviar els estatuts. Ara ells decideixen qui és soci i fan assemblees només per als socis, que són els únics que poden votar. La Plataforma continua amb la seva tasca social i la denúncia pública d'aquest abús.

Resistint la domesticació al barri de la Mina

✉ José Francisco. Veí de la Mina.

Amb el reallotjament (1972) de les barraques del Camp de la Bota van arribar a la Mina un grup de persones que van crear l'AVV. Però les agrupacions socials que estan “normativitzades en la cotilla de les lleis” solen autodestruir-se o clonar-se en la mateixa direcció que els interessos del seu productor o promotor. Hi va haver una dècada de fruits palpables en l'oposició —en els seus espeternecs finals— a la dictadura franquista, que reivindicava el dret com persona a la dignitat de tenir una feina, un barri per conèixer i una casa on viure. Amb la democràcia, la majoria dels veïns amb responsabilitat en la lluita van emigrar cap al càrrec polític a l'administració municipal, autonòmica o sindical. L'AVV va quedar pitjor que morta, “momificada”, arraulida en la golfa dels interessos del partit al poder per “ressuscitar” cada vegada que el veïnat s'organitzava des de la base en defensa dels seus drets: l'espai domesticat de la participació amb les sigles, el segell i un parell de submisos militants disposats a fer la feina bruta pel poder que els gratificava. Actualment a la Mina existeix l'AVV i la Plataforma de veïns i entitats, una situació que respon a una estratègia de complicació, sabent que —en un moment determinat (tal vegada ara molt proper pel tema del reallotjament als futurs pisos nous)— els que estiguin per la defensa dels drets de tots es veuran anul·lats pels nans infiltrats a l'Associació de veïns amb la consigna donada pel “partit”. De l'experiència de la vida social se n'ha d'aprendre, crec.

Edu Bayer

Avinences i desavinences al Forat de la Vergonya

✉ Paco del Cuerpo. Veí del Forat de la Vergonya.

Al 1985 quasi totes les associacions estaven a favor del APERI del Sector Oriental de Ciutat Vella, amb el qual l'Ajuntament va justificar expropiacions il·legals, enderrocs massius i la introducció de la ciutat del turisme, l'oci i el negoci. Només s'hi van oposar els Veïns en Defensa de Ciutat Vella i alguns veïns a títol individual. L'any 1999 l'AVV del Casc Antic, amb el col·lectiu del Forat de la Vergonya i els veïns que sempre hi havien estat en contra i n'eren afectats directes, va començar a recolzar la lluita contra l'especulació al barri. Quan hi va haver canvis polítics a l'Ajuntament, amb el regidor Carles Martí al capdavant, l'AVV va tenir un paper més ambigu. Com l'any 2005, quan l'Ajuntament va presentar un procés participatiu on va quedar clara la seva falsedat. L'AVV no va prendre una posició clara en contra i sembla que va deixar de lluitar pel parc del Forat, que abans havia defensat. Actualment, la sensació és que s'ha apropiat en part del treball fet per altres col·lectius i ha menyspreat les seves lluites. Han tingut un paper més inocu, més d'apagar focs.

Albert Garcia

Els avis lluiten al Bon Pastor

✉ Plataforma Veinal del Bon Pastor.

L'AVV de Bon Pastor va jugar un paper clau en la promoció del Pla de Remodelació de l'Ajuntament i el Patronat. No ens estranya: els membres més actius de l'AVV pertanyen als partits que governen i molts han accedit a l'administració. El més conegut és Salvador Angosto (PSOE), que des de fa disset anys ocupa càrrecs a l'Ajuntament i que ha arribat a ser regidor interi del Districte, sense deixar mai l'AVV. El debat sobre l'enderroc de les cases barates va ser polaritzat per una junta de l'AVV que va exercir pressions sobre alguns membres fins a obligar-los a marxar. La junta va tancar inscripcions al moment de votar el Pla i va promoure un polèmic “referèndum”, tot exercint fortes pressions sobre els habitants perquè votessin sí. Paquita Delgado (d'Iniciativa, el partit del que era aleshores president del Patronat, Eugeni Forradellas) va firmar l'aprovació del Pla, tot i que no era presidenta. Alguns membres de l'AVV van formar l'Associació Avis del Barri (AAB) en defensa de les cases barates, que va ser boicotejada i desprestigiada per l'AVV, al barri i als mitjans de comunicació. Finalment un jutge va atorgar als Avis el mateix dret de negociació que l'AVV, però el Pla ja estava firmat. Aquest garanteix el màxim de guanys al Patronat i a l'Ajuntament i permet recuperar el terreny de les cases barates amb els mínims costos, ja que preveu que els habitants renunciïn col·lectivament a les indemnitzacions que corresponen per llei als detentors dels contractes antics. Les entitats recolzen l'AVV per no perdre les subvencions. Per això l'AAB va tirar endavant tota sola la lluita contra el pla, criticat en privat per molta gent.

Albert Garcia

El PSC guanya terreny a les AAVV reivindicatives a Esplugues

✉ Pilar Lozano, veïna de Finestrelles (Esplugues).

La situació actual de les nou AAVV d'Esplugues és que gran part de les juntes directives estan controlades directament o indirectament pel partit que governa amb majoria absoluta des de 1983 (a dues d'elles els presidents tenen carnet de partit). El PSC s'ha esforçat a no deixar que cap entitat o associació tingui un caràcter veïnal o cultural ni pugui generar una crítica o una reivindicació que afecti la seva còmoda majoria al ple municipal. En un barri electoralment estratègic com Can Vidalet han gestat un “cop d'estat” silenciós. Un exemple clar el trobem en el cas del pla Caufec. Quan coneixen el projecte urbanístic, l'any 1991, totes les AAVV van crear una coordinadora per oposar-s'hi. Amb el pas dels anys algunes associacions s'han desmarcat dels processos judicials, s'han convertit en eines de propaganda del PSC i han obstaculitzat la mobilització veïnal. Però no tot està perdut: el barri obrer de Finestrelles s'ha convertit en el *llogaret d'irreductibles gals* del poble que ocupa Cal Suís i resisteix la prepotència urbanística.

Pere Albiach

La Barceloneta: el port i l'associacionisme

✉ Vecina Autònoma y Cabreada de la Barceloneta.

En el conflicte urbanístic de La Barceloneta l'AVV oficial juga un paper tan determinant com secundari. El paper determinant es deu al fet que és utilitzada per l'administració com a interlocutora vàlida i legítima per consensuar i aprovar el pla. En segon lloc, perquè n'ha fet una bona publicitat i una tasca important de desinformació. No obstant això, el seu paper és secundari a l'hora de defensar els interessos propis. L'AVV ha estat principalment la veu difusora dels interessos del port de Barcelona. Encara hi ha molts llocs de treball que depenen d'aquest ens. Poc abans de l'aprovació del pla, quan es va triar a dit l'actual presidenta de l'AVV, va entrar a la junta un personatge del port, que és el marit de la consellera de barri escollida pel PSC i militant del mateix partit. En aquest cas, ICV “passa” l'AVV de la Barceloneta al PSC, sense que se sàpiga si és perquè el PSC ho demana o per imposició del port. Els interessos del port s'evidencien amb l’“hotel Vela”, però també van més enllà. Des del teixit associatiu, el port té més capacitat d'influir i esporuguir socialment que no pas des de la mera “concessió” de llocs de treball (suposadament de convocatòria pública). D'aquesta manera, la tasca caci-quista que exerceix el port s'amplia als comerços, l'hosteleria i d'altres àmbits, mitjançant una “política de favors”. No només es tracta d'interessos econòmics, sinó de guanyar quotes de poder. De totes maneres, la propera entrada de l'AVV de l'Òstia a la FAVB podria canviar alguns d'aquests elements.